

HET BELANG VAN VROEGTIJDIGE DIAGNOSTIEK BIJ AXIALE SPONDYLOARTRITIS

Axiale spondyloartritis (ax SpA) is een verzameling van reumatische rugaandoeningen waarbij vooral de gewrichten in de lage onderrug (sacroiliacale gewrichten) chronisch ontstoken zijn en vooral twintigers en dertigers treft. De ziekte van Bechterew (spondylitis ankylosans) is een bekend voorbeeld. Axiale Spondyloartritis is nog steeds een weinig gekende en dikwijls miskende inflammatoire reumatische aandoening. Nochtans is de prevalentie niet zo laag en wordt geschat op 0,3% van de bevolking. Het is een ernstige aandoening die kan lijden tot uitgesproken mobiliteitsverlies, pijnklachten en misvormingen van de rug vaak leidend tot langdurig arbeidsongeschiktheid en gedaalde werkproductiviteit indien het niet tijdig wordt herkend en behandeld. Desalniettemin kan deze ziekte actueel zeer goed behandeld worden met de nieuwe generatie medicijnen, de TNF-blokkers. Het ziekteproces kan zelfs tot volledige remissie komen met dergelijke behandeling met een enorme verbetering van de levenskwaliteit tot gevolg. Essentieel is echter dat de diagnose vroegtijdig gesteld wordt vooraleer er irreversibele letsels optreden. In België bedraagt de tijd tussen de eerste symptomen en de diagnose gemiddeld nog 6 jaar. In een recente multicentrische studie (RADAR) (1), waarbij huisartsen patiënten met een vermoeden van ax SpA (op basis van eenvoudige criteria) doorverwezen naar experts (patiënten met gekende AS waren uitgesloten van de studie) bleek dat meer dan 30% van de patiënten konden gediagnosticeerd worden als een ax SpA. Bij extrapolatie van het aantal deelnemende huisartsen naar de volledige populatie algemene praktici kan zo geschat worden dat in België ongeveer 3000 patiënten die lijden aan ax SpA niet gediagnosticeerd worden.

Hiernaast is het ook zeer belangrijk om artsen en andere hulpverleners te sensibiliseren over het vroegtijdig herkennen van symptomen van ax SpA. Eén van de initiatieven hierin is het Patient Partners Program (PPP). Het PPP is al meer dan 10 jaar wereldwijd in gebruik voor een andere reumatische aandoening, nl Reumatoïde Artritis (RA). In het PPP zullen specifiek geselecteerde patiënten (op basis van hun kennis, inzicht in de ziekte, didactische en communicatieve vaardigheden) opgeleid worden door experts in de anatomie, fysiologie, anamnese en ondervraging, klinisch onderzoek en behandeling van de ziekte. Deze opgeleide Patient Partners geven interactief les over de ziekte in al zijn facetten aan kleine groepjes van 5 tot 6 artsen, studenten geneeskunde en paramedici. Zij vullen de theorie aan met ervaringen vanuit hun eigen ziektegeschiedenis, welke een totaal andere benadering is dan het voorstellen van de pathologie ex-cathedra. Deze persoonlijke ervaring geeft een totaal andere dimensie aan de kennis en het begrijpen van de ziekte en van patiënten die er aan lijden. Enkele jaren geleden werd PPP-AS opgericht in België als wereldprimeur. Hierbij geven een aantal specifiek geselecteerde ax SpA patiënten onderwijs over hun ziektebeeld in de hoop artsen en andere zorgverleners te sensibiliseren voor het vroegtijdig (her)kennen van symptomen zodat er snel een adequate behandeling kan ingesteld worden. Ondertussen zijn reeds meer dan 10 axSpA patiënten opgeleid. Zowel het PPP-RA als het PPP-AS worden actief gebruikt in de opleiding geneeskunde aan de Vlaamse Universiteiten.

Dr. Philippe Carron en Prof. Em. Herman Mielants

Dienst reumatologie, Universitair Ziekenhuis Gent

(1)Van Praet L; Bentin J; Francois D; De Brabanter G; Poriau S ; Mielants H: Vroegtijdige verwijzing van patiënten met vermoeden van axiale spondyloarthritis in eerste lijn: de Belgische resultaten van de Radarstudie, Tijdschr, v. Geneeskunde, 68, 768-773, 2012